CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
YVES BOT
prezentate la 29 octombrie 2009 [1]

1. Prezenta procedură a întrebărilor preliminare privește interpretarea Acordului euromediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Statul Israel, pe de altă parte [2], precum și a Acordului de asociere euromediteraneean interimar privind schimburile comerciale și cooperarea dintre Comunitatea Europeană, pe de o parte, și Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OLP), care acționează în numele Autorității Palestiniene din Cisiordania și Fâșia Gaza, pe de altă parte [3].

2. Aceasta are la origine contestarea de către societatea Brita GmbH [4] a taxelor vamale care i-au fost impuse de autoritățile vamale germane pentru importul de impregnatoare pentru producerea apei carbogazoase fabricate în Cisiordania pentru care autoritățile vamale israeliene au eliberat un certificat de circulație care atestă originea israeliană a acestor produse.

3. Finanzgericht Hamburg (Germania) solicită Curții să se pronunțe cu privire la aspectul dacă, în temeiul Acordului CE-Israel, rezultatul controlului originii produselor respective efectuat ulterior de autoritățile vamale israeliene este obligatoriu pentru autoritățile vamale germane.

4. Instanța de trimitere urmărește de asemenea să afle dacă autoritățile vamale germane erau obligate să sesizeze comitetul de cooperare vamală, instituit prin acest acord, cu privire la litigiul cu autoritățile vamale israeliene.

5. În sfârșit, Curții i se solicită să se pronunțe cu privire la posibilitatea de a aplica fie Acordul CE-Israel, fie Acordul CE-OLP, pentru mărfuri certificate ca fiind de origine israeliană, dar despre care se constată că sunt originare din teritoriile ocupate și, mai precis, din Cisiordania.

6. În prezentele concluzii, vom propune Curții să declare că, întrucât diferendul care există între autoritățile vamale ale statelor

1 — Limba originală: franceza.
2 — JO 2000, L 147, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 73, p. 206, denumit în continuare „Acordul CE-Israel”.
3 — JO 1997, L 187, p. 3, Ediție specială, 11/vol. 15, p. 19, denumit în continuare „Acordul CE-OLP”.
4 — Denumită în continuare „Brita”.

părți la Acordul CE-Israel privește întinderea domeniului teritorial de aplicare al acestui acord, rezultatul controlului ulterior efectuat de autoritățile vamale ale statului de export nu este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import.

7. În continuare, vom propune Curții să declare că autoritățile vamale germane nu erau obligate să prezinte comitetului de cooperare vamală diferendul cu autoritățile vamale israeliene.

8. În sfârșit, vom arăta motivele pentru care considerăm că mărfurile certificate de autoritățile vamale israeliene ca fiind de origine israeliană, dar despre care se constată că sunt originare din teritoriile ocupate și, mai precis, din Cisiordania, nu pot beneficia nici de regimul preferențial în temeiul Acordului CE-Israel, nici de cel instituit prin Acordul CE-OLP.

I — Cadrul juridic

A — *Dreptul comunitar*

9. Conferința ministerială euromediteraneeană care a avut loc la Barcelona la 27 și 28 noiembrie 1995 a permis concretizarea orientărilor deja definite de Consiliile Europene anterioare, și anume stabilirea unui parteneriat cu țările din bazinul mediteraneean. Este vorba despre 12 țări terțe. Acestea sunt: Republica Algeriană Democratică și Populară, Republica Cipru, Republica Arabă Egipt, Statul Israel, Regatul Hașemit al Iordaniei, Republica Libaneză, Republica Malta, Regatul Maroc, Republica Arabă Siriană, Republica Tunisiană, Republica Turcia și Autoritatea Palestiniană.

10. Acest nou parteneriat se articulează în jurul a trei componente. Componenta „politică și securitate" are drept obiectiv definirea unui spațiu comun de pace și de stabilitate. Cea de a doua componentă, componenta „economică și financiară", trebuie să permită construirea unei zone de prosperitate comune. În sfârșit, componenta „socială, culturală și umană" urmărește dezvoltarea resurselor umane, precum și favorizarea înțelegerii între culturi și a schimburilor între societățile civile.

11. Sunt încheiate astfel acorduri bilaterale între Comunitatea Europeană și statele membre, pe de o parte, și țările mediterra-

neene, pe de altă parte. Aceste acorduri au aceeași structură cuprinzând cele trei componente menționate mai sus, precum și un protocol de acord referitor la definirea noțiunii de produse originare și la metodele de cooperare administrativă care privesc, în special, modul de eliberare și controlul ulterior al certificatelor care atestă originea produselor.

12. Astfel, Comunitatea și statele membre au semnat la Bruxelles, la 20 noiembrie 1995, Acordul CE-Israel și, la 24 februarie 1997, Acordul CE-OLP.

13. Aceste acorduri au fost aprobate prin Decizia 2000/384/CE, CECA a Consiliului și a Comisiei din 19 aprilie 2000 [5] și, respectiv, prin Decizia 97/430/CE a Consiliului din 2 iunie 1997 [6].

1. Acordul CE-Israel

14. Acordul CE-Israel a intrat în vigoare la 1 iunie 2000. Din preambulul acestui acord reiese „dorința Comunității, a statelor membre ale acesteia și a Israelului de a consolida [legăturile tradiționale care există între acestea] și de a institui relații durabile, bazate pe reciprocitate și parteneriat, precum și de a promova în continuare integrarea economiei israeliene în economia europeană”.

15. În preambulul Acordului CE-Israel se arată de asemenea că părțile au încheiat acest acord „având în vedere importanța pe care [acestea] o acordă principiului libertății economice și principiilor Cartei Națiunilor Unite, în special respectării drepturilor omului și a democrației, care constituie însuși fundamentul asocierii”.

16. În temeiul articolului 7 din acordul menționat, dispozițiile Acordului CE-Israel se aplică produselor originare din Comunitate și din Israel. Articolul 8 din acest acord prevede că „[s]unt interzise taxele vamale la import și la export, precum și taxele cu efect echivalent între Comunitate și Israel. Această interdicție se aplică și taxelor vamale de natură fiscală”.

17. Articolul 67 din Acordul CE-Israel prevede instituirea unui Consiliu de asociere, însărcinat cu examinarea chestiunilor importante care se înscriu în cadrul acestui acord, precum și a tuturor celorlalte aspecte bilaterale sau internaționale de interes reciproc.

5 — JO L 147, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 21, p. 17.
6 — JO L 187, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 15, p. 17.

18. Potrivit articolului 75 alineatul (1) din acordul menționat, fiecare parte poate sesiza Consiliul de asociere cu privire la orice litigiu referitor la aplicarea sau la interpretarea Acordului CE-Israel.

19. De asemenea, din articolul 79 alineatul (2) din acest acord reiese că o parte este îndreptățită să adopte măsurile corespunzătoare în cazul în care consideră că cealaltă parte nu și-a îndeplinit una dintre obligațiile care decurg din acordul menționat, cu condiția totuși de a furniza, în prealabil, Consiliului de asociere toate informațiile relevante necesare unei examinări aprofundate a situației în vederea identificării unei soluții acceptabile pentru părți.

20. Domeniul teritorial de aplicare al Acordului CE-Israel este definit la articolul 83 din acesta. Potrivit acestui articol, acest acord se aplică teritoriilor în care se aplică tratatele de instituire a Comunității și a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului și în condițiile prevăzute de aceste tratate, precum și teritoriului Statului Israel.

21. Potrivit articolului 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din Protocolul nr. 4 la acordul menționat privind definiția noțiunii „produse originare” și metodele de cooperare administrativă, sunt considerate ca produse originare din Israel produsele obținute în întregime în Israel în sensul articolului 4 din acest protocol [7], precum și produsele obținute în Israel care conțin materiale care nu au fost obținute în întregime în Israel, dar cu condiția ca aceste materiale să fi făcut obiectul, în Israel, al unor prelucrări sau transformări suficiente în sensul articolului 5 din respectivul protocol.

22. Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel stabilește de asemenea normele privind dovada de origine a produselor. Astfel, articolul 17 alineatul (1) litera (a) din acest protocol prevede că produsele originare în sensul respectivului protocol beneficiază de dispozițiile Acordului CE-Israel la prezentarea unui certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 [8]. În temeiul articolului 18 alineatul (1) din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel, acest certificat este eliberat de autoritățile vamale din statul de export la cererea scrisă întocmită de exportator sau sub responsabilitatea acestuia de către reprezentantul autorizat.

23. Articolul 32 din acest protocol instituie o cooperare administrativă între Statul Israel și statul membru respectiv. Acesta este motivul

7 — Articolul 4 enumeră produsele considerate ca fiind obținute în întregime în Comunitate sau în Israel. Este vorba, de exemplu, despre produse minerale extrase din solul acestor teritorii sau din subsolul mărilor sau al oceanelor acestora, produse din regnul vegetal care sunt recoltate pe teritoriul acestora sau animalele vii care sunt născute și crescute pe teritoriul acestora.

8 — Denumit în continuare „certificatul EUR.1”.

pentru care, atunci când autoritățile vamale ale statului de import au îndoieli în ceea ce privește originea produselor, acestea pot solicita un control ulterior al certificatelor EUR.1. Aceste autorități retrimit în acest caz certificatele respective autorităților vamale din statul de export și precizează motivele de fond sau de formă care justifică investigația.

24. Potrivit articolului 32 alineatul (3) din protocolul menționat, controlul este efectuat de autoritățile vamale din țara exportatoare. În articolul 32 alineatul (6) din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel se arată că „[î]n cazul unor îndoieli justificate și în absența unui răspuns la expirarea termenului de zece luni sau în cazul în care răspunsul nu conține informații suficiente pentru a stabili autenticitatea documentului în cauză sau originea reală a produselor, autoritățile vamale de control refuză dreptul la tratament preferențial, cu excepția cazurilor de forță majoră sau a unor circumstanțe excepționale”.

25. În sfârșit, potrivit articolului 33 primul paragraf din acest protocol, „[î]n cazul în care, cu ocazia controalelor prevăzute la articolul 32, apar litigii care nu pot fi soluționate între autoritățile vamale care au solicitat controlul și autoritățile vamale care sunt răspunzătoare de efectuarea acestuia sau în cazul în care se ridică o problemă de interpretare a prezentului protocol, aceste litigii sunt prezentate comitetului de cooperare vamală”.

26. Chestiunea normei privind originea și a întinderii domeniului teritorial de aplicare al Acordului CE-Israel face obiectul, de mai mulți ani, al unui diferend între Comunitate și Statul Israel. Comunitatea consideră că produsele originare din teritoriile ocupate din Cisiordania și din Fâșia Gaza nu pot beneficia de regimul preferențial instituit de Acordul CE-Israel, în timp ce Statul Israel consideră că pot beneficia.

27. Încă din anul 1997, Comisia Comunităților Europene informa, într-un aviz destinat importatorilor [9], cu privire la îndoielile sale referitoare la validitatea certificatelor EUR.1 prezentate la importul, în Comunitate, de suc de portocale care provine din Israel și la cooperarea administrativă deficitară între Statul Israel și Comunitate. Potrivit Comisiei, aceste îndoieli puteau să pună în discuție validitatea acestor certificate.

28. La 12 mai 1998, Comisia, într-o comunicare adresată Consiliului și Parlamentului European [10], menționa dificultățile întâmpinate în aplicarea Protocolului nr. 4 la Acordul CE-Israel, care se aplica în așteptarea ratificării acordului însuși de către Comunitate.

9 — Aviz adresat importatorilor – Importuri din Israel în Comunitate din 8 noiembrie 1997 (JO C 338, p. 13).

10 — Implementation of the interim agreement on trade and trade-related matters between the European Community and Israël [SEC(1998) 695 final].

29. În această comunicare, Comisia arăta că existau în continuare două obstacole în calea unei aplicări corecte a acestui acord. Aceste obstacole priveau exportul către Comunitate de mărfuri certificate ca fiind originare din Israel, deși acestea erau efectiv produse în teritoriile ocupate.

30. Pe de altă parte, cu ocazia celei de a doua sesiuni a Consiliului de asociere UE-Israel [11], Comisia „deplânsese persistența unor divergențe de interpretare cu privire la domeniul teritorial de aplicare al Acordului [CE-Israel]". Aceasta subliniase de asemenea că era obligată din punct de vedere juridic să garanteze punerea în aplicare a acestui acord și să protejeze resursele proprii ale Uniunii Europene [12]. Pentru acest motiv, Comisia a anunțat publicarea unui nou aviz [13].

31. În acest aviz, Comisia informează importatorii că „rezultatele procedurilor de verificare declanșate confirmă că Israelul a eliberat, pentru produse obținute în teritoriile aflate sub administrația sa din 1967, dovezi de origine care, potrivit Comunității, nu le oferă dreptul la regimul preferențial definit în [Acordul CE-Israel]". Aceasta continuă arătând că „operatorii comunitari care prezintă dovezi documentare de origine în vederea obținerii unui regim preferențial pentru produse originare din coloniile israeliene implantate în Cisiordania, în Fâșia Gaza, în Ierusalimul de Est sau pe Înălțimile Golan sunt informați că trebuie să ia toate precauțiile care se impun și că punerea în liberă circulație a acestor mărfuri poate da naștere unei datorii vamale".

2. Acordul CE-OLP

32. Acordul CE-OLP a intrat în vigoare la 1 iulie 1997. În preambulul acestuia, se menționează că părțile au încheiat acest acord „având în vedere importanța pe care părțile o acordă principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite, în special respectării drepturilor omului, principiilor democratice și libertăților politice și economice, care constituie chiar fundamentul relațiilor lor". Acordul menționat a fost încheiat de asemenea „având în vedere diferențele de dezvoltare economică și socială care există între părți și necesitatea de a intensifica eforturile existente pentru a promova dezvoltarea economică și socială în Cisiordania și în Fâșia Gaza".

33. În temeiul articolului 1 alineatul (2) din Acordul CE-OLP, acesta are drept obiectiv, printre altele, contribuția la dezvoltarea

11 — A se vedea proiectul de proces-verbal al celei de a doua sesiuni a Consiliului de asociere UE-Israel din 20 noiembrie 2001 (disponibil pe adresa de internet a Consiliului Uniunii Europene).

12 — Pagina 4.

13 — Avizat adresat importatorilor – Importuri efectuate din Israel în Comunitate, din 23 noiembrie 2001 (JO C 328, p. 6).

socială și economică a Cisiordaniei și a Fâșiei Gaza, precum și încurajarea cooperării regionale în vederea consolidării coexistenței pașnice și a stabilității politice și economice.

34. Articolul 5 din acest acord prevede că „[î]n schimburile comerciale dintre Comunitate și Cisiordania și Fâșia Gaza nu se introduce niciun drept vamal nou de import și nicio taxă cu efect echivalent". Articolul 6 din acordul menționat adaugă că „[p]rodusele originare din Cisiordania și Fâșia Gaza sunt admise la importul în Comunitate cu scutirea de drepturi vamale și de taxe cu efect echivalent și fără restricții cantitative sau măsuri cu efect echivalent."

35. Noțiunea „produse originare" este definită în Protocolul nr. 3 la Acordul CE-OLP privind definiția noțiunii „produse originare" și metodele de cooperare administrativă. La articolul 2 alineatul (2) literele (a) și (b) din acest protocol se menționează că sunt considerate produse originare din Cisiordania și din Fâșia Gaza produsele obținute în întregime în Cisiordania și în Fâșia Gaza [14], precum și cele obținute în Cisiordania și în Fâșia Gaza și care conțin materiale care nu sunt obținute în întregime în Cisiordania și în Fâșia Gaza, cu condiția ca aceste materiale să fi făcut obiectul, pe aceste teritorii, al unor prelucrări sau transformări suficiente.

14 — În temeiul articolului 4 din Protocolul nr. 3 la Acordul CE-OLP, sunt considerate ca fiind obținute în întregime în Cisiordania și în Fâșia Gaza, printre altele, produsele minerale extrase din solul acestor teritorii sau din platoul lor continental al mărilor și oceanelor, produsele vegetale recoltate pe teritoriul lor sau produsele care provin de la animale vii crescute pe teritoriul acestora.

36. În cazul unui diferend între părți, legat de interpretarea sau de aplicarea Acordului CE-OLP, articolul 67 din acest acord prevede că fiecare parte poate să sesizeze comitetul mixt în vederea soluționării acestui diferend.

37. În sfârșit, articolul 73 din acordul menționat arată că acesta se aplică teritoriului Cisiordaniei și Fâșiei Gaza.

B — *Acordul interimar israeliano-palestinian*

38. Procesul de la Madrid, declanșat în 1991, are drept obiectiv instituirea unei păci durabile în Orientul Mijlociu. În cadrul acestui proces, Statul Israel și OLP au semnat la Washington, la 28 septembrie 1995, Acordul interimar israeliano-palestinian privind Cisiordania și Fâșia Gaza [15]. Acest acord, care, potrivit preambulului său, înlocuiește Acordul privind Fâșia Gaza și regiunea Jericho [16], Acordul preliminar

15 — Denumit în continuare „Acordul israeliano-palestinian".
16 — Acord semnat la Cairo la 4 mai 1994.

privind transferul puterilor și al responsabilităților [17] și Protocolul privind un transfer ulterior al puterilor și al responsabilităților [18], are drept obiectiv în special „să instituie […] [un] Consiliu ales […] și [un] șef al Biroului executiv, pentru poporul palestinian în Cisiordania și în Fâșia Gaza […] care să conducă la o reglementare permanentă în temeiul Rezoluțiilor 242 și 338 ale Consiliului de Securitate [al Organizației Națiunilor Unite]” [19].

39. În acest preambul se menționează de asemenea că alegerea Consiliului ales și a șefului Biroului executiv vor constitui o „etapă pregătitoare interimară importantă pentru realizarea drepturilor legitime ale poporului palestinian și a cerințelor juste ale acestora și vor constitui o bază democratică pentru instituirea instituțiilor palestiniene”.

40. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, Acordul israeliano-palestinian prevede că Statul Israel va transfera puterile și responsabilitățile guvernului militar israelian și ale administrației sale civile Consiliului ales și că va continua să exercite puterile și responsabilitățile care nu vor fi fost transferate [20].

41. În urma primei faze de reorganizare [21], au fost instituite trei zone. Este vorba despre zonele A, B și C. Teritoriul din care provin produsele în cauză în acțiunea principală fiind un teritoriu din zona C, vom avea în vedere numai această zonă.

42. În zona respectivă, Statul Israel păstrează o competență exclusivă în materie de securitate.

43. În temeiul articolului IX alineatul 5 litera b) punctul 1) din Acordul israeliano-palestinian, OLP poate desfășura negocieri și poate semna acorduri economice cu state sau cu organizații internaționale.

44. Pe de altă parte, articolul XI alineatul 2 litera c) din acest acord prevede că, „[î]n zona C, pe parcursul primei faze de reorganizare, Israelul va transfera Consiliului puterile și responsabilitățile civile care nu au legătură cu teritoriul, astfel cum se prevede în anexa III”.

17 — Acord semnat la Erez la 29 august 1994.

18 — Protocol semnat la Cairo la 27 august 1995.

19 — A se vedea preambulul Acordului israeliano-palestinian.

20 — A se vedea articolul I alineatul 1 din acest acord.

21 — Articolul X din acordul menționat prevede că „[p]rima fază a reorganizării forțelor militare israeliene va acoperi zonele populate ale Cisiordaniei – localități, orașe, sate, tabere de refugiați și cătune –, astfel cum sunt enunțate în anexa I [la Acordul israeliano-palestinian], și se va finaliza cu 22 de zile înainte de ținerea alegerilor palestiniene”, alegerile Consiliului ales având loc la 20 ianuarie 1996 [a se vedea adresa de internet a Institut Européen de Recherche sur la Coopération Méditerranéenne et Euro-Arabe (http://www.medea.be), precum și cea a Organizației Națiunilor Unite (http://www.un.org)].

45. Articolul IV din anexa III la acordul menționat prevede dispoziții speciale pentru teritoriile din zona C.

46. Astfel, se arată că, pentru aceste teritorii, în cursul primei faze de reorganizare, puterile și responsabilitățile legate de domeniile enumerate în apendicele 1 vor fi transferate și asigurate de Consiliul ales în conformitate cu dispozițiile din acest apendice.

47. Potrivit articolului 6 din apendicele menționat, comerțul și industria fac parte din domeniile transferate Consiliului ales. Se precizează că domeniul comerțului și al industriei cuprinde, printre altele, importul și exportul. Aspectele economice ale acestui domeniu sunt cuprinse în anexa V la Acordul israeliano-palestinian.

48. În temeiul articolului IX (care privește industria) alineatul 6 din această anexă, palestinienii vor avea dreptul de a exporta fără restricții produsele lor industriale către piețele externe, pe baza certificatelor de origine eliberate de Autoritatea Palestiniană.

II — Situația de fapt și acțiunea principală

49. Brita este o societate cu sediul în Germania. Aceasta importă impregnatoare pentru producerea apei carbogazoase, precum și accesorii și siropuri fabricate de societatea Soda-Club Ltd [22] instalată în Mishor Adumin în Cisiordania, la est de Ierusalim.

50. În temeiul Acordului israeliano-palestinian, acest teritoriu, care a fost ocupat în 1967 de Statul Israel, face parte din teritoriile zonei C.

51. Din luna februarie până în luna iunie 2002, Brita a solicitat punerea în liberă circulație a mărfurilor furnizate de Soda-Club. În acest scop, aceasta a prezentat 62 de declarații vamale în care era indicat că Statul Israel era țara de origine a acestor mărfuri. De asemenea, pe facturile emise de Soda-Club era menționat că produsele în cauză în acțiunea principală erau originare din Israel.

52. Biroul vamal german a admis, cu titlu provizoriu, cererea Brita și a acordat tratament preferențial tarifar acestor produse, în conformitate cu Acordul CE-Israel. În paralel, acesta a solicitat un control ulterior cu

22 — Denumită în continuare „Soda-Club”.

privire la dovezile de origine ale produselor menționate.

53. Această cerere a fost formulată ca urmare a unei circulare ministeriale din 6 decembrie 2001, potrivit căreia trebuiau introduse cereri de control ulterior pentru toate certificatele preferențiale eliberate în Israel, în cazul în care existau, în ceea ce privește livrările de mărfuri în cauză, motive întemeiate de a suspecta că acestea puteau fi originare din coloniile implantate de Statul Israel în Cisiordania, în Fâșia Gaza, în Ierusalimul de Est și pe Înălțimile Golan.

54. Cererea de control ulterior a fost transmisă autorităților vamale israeliene. Acestea din urmă au răspuns autorităților vamale germane că „din verificarea pe care [acestea au] efectuat-o rezultă că mărfurile în cauză sunt originare dintr-o zonă aflată sub responsabilitatea vămilor israeliene. În această calitate, aceste mărfuri sunt produse originare, în conformitate cu Acordul […] CE-Israel, și beneficiază de tratamentul preferențial în temeiul acestui acord”.

55. Considerând că informațiile comunicate de autoritățile vamale israeliene erau insuficiente în sensul articolului 32 alineatul (6) din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel, autoritățile vamale germane, prin scrisoarea din 6 februarie 2003, au solicitat din nou autorităților vamale israeliene să precizeze cu titlu de informație suplimentară dacă mărfurile menționate în certificatele preferențiale fuseseră fabricate în coloniile israeliene din Cisiordania, din Fâșia Gaza, din Ierusalimul de Est sau din Înălțimile Golan.

56. Autoritățile vamale israeliene nu au răspuns acestei solicitări. Prin urmare, prin decizia de impunere din 25 septembrie 2003 adresată Brita, Hauptzollamt Hamburg-Hafen a refuzat să acorde dreptul la regimul preferențial, pentru motivul că nu se putea verifica cu certitudine dacă mărfurile importate intră în domeniul de aplicare al Acordului CE-Israel.

57. Prin urmare, s-a procedat la recuperarea ulterioară a taxelor vamale în cuantum de 19 155,46 euro. Brita a introdus o reclamație împotriva acestei recuperări la Hauptzollamt Hamburg-Hafen. Această reclamație a fost respinsă prin decizia din 21 iunie 2006 ca fiind nefondată.

58. La 10 iulie 2006, Brita a introdus o acțiune la instanța de trimitere. Aceasta din urmă, având îndoieli în ceea ce privește interpretarea

Acordului CE-Israel, a suspendat judecarea cauzei și adresează Curții o serie de întrebări preliminare.

III — Întrebările preliminare

59. Curții i se solicită să se pronunțe cu privire la următoarele întrebări:

„1) Ținând cont de faptul că tratamentul preferențial este prevăzut în două acorduri relevante în prezenta speță – și anume [Acordul CE-Israel] și [Acordul CE-OLP] – pentru mărfuri originare din teritoriul Statului Israel și, respectiv, din Cisiordania, se impune ca regimul preferențial să fie în orice caz acordat importatorului unor mărfuri originare din Cisiordania, chiar și atunci când se prezintă numai un certificat formal de origine din Israel?

În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare:

2) În raport cu un importator care solicită acordarea tratamentului preferențial pentru mărfuri importate pe teritoriul Comunității, dovada de origine eliberată de autoritățile israeliene este obligatorie, în temeiul [Acordului CE-Israel], pentru autoritățile vamale ale unui stat membru – iar procedura de control în sensul articolului 32 din Protocolul nr. 4 la [Acordul CE-Israel] nu este declanșată – atât timp cât autoritățile nu au alte îndoieli cu privire la originea produsului în afara celei cu privire la aspectul dacă marfa provine dintr-un teritoriu care este sub control israelian – și anume în temeiul [Acordului israeliano-palestinian] – și atât timp cât nu s-a aplicat procedura întemeiată pe articolul 33 din Protocolul nr. 4 la [Acordul CE-Israel]?

În cazul unui răspuns negativ la a doua întrebare:

3) În cazul în care, sesizate de autoritățile vamale ale statului membru de import cu o cerere de control în temeiul articolului 32 alineatul (2) din Protocolul nr. 4 la [Acordul CE-Israel], autoritățile israeliene confirmă (numai) că produsele respective au fost obținute într-un teritoriu aflat sub jurisdicție vamală israeliană și sunt, prin urmare, produse de origine israeliană și, în lipsa unui răspuns al autorităților israeliene la cererea prin care se solicită precizări, formulată ulterior de autoritățile vamale ale statului de import, aceste din urmă autorități au dreptul, numai în baza acestui motiv, să refuze automat acordarea tratamentului preferențial și în special fără să prezinte

importanță în această privință originea reală a mărfurilor?

În cazul unui răspuns negativ la a treia întrebare:

4) Autoritățile vamale au dreptul să refuze automat acordarea tratamentului preferențial în temeiul [Acordul CE-Israel] pentru motivul că – astfel cum s-a stabilit între timp – mărfurile sunt originare din Cisiordania, sau trebuie să se acorde tratamentul preferențial în temeiul acestui acord și pentru mărfurile care au această origine, cel puțin atât timp cât nu s-a aplicat o procedură de soluționare a litigiilor în sensul articolului 33 din Protocolul nr. 4 la [Acordul CE-Israel] privind interpretarea noțiunii «teritoriu al Statului Israel» folosită în acest acord?"

IV — Analiză

60. Cu titlu introductiv, în ceea ce privește competența Curții de a interpreta acordurile de asociere în discuție în această cauză, am dori să amintim că, în ceea ce privește Acordul de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și Turcia [23], Curtea a hotărât, în Hotărârea din 30 septembrie 1987, Demirel [24], că un acord încheiat de Consiliu, în conformitate cu articolele 228 și 238 din Tratatul CE [25], constituie, în ceea ce privește Comunitatea, un act adoptat de una dintre instituțiile sale, în sensul articolului 177 primul paragraf litera (b) din Tratatul CE [26], că dispozițiile unui astfel de acord sunt parte integrantă din ordinea juridică comunitară și că, în cadrul acestei ordini juridice, Curtea este competentă să se pronunțe cu titlu preliminar asupra interpretării acestui acord [27].

61. În opinia noastră, întrebările preliminare pot fi analizate după cum urmează.

62. Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări, instanța de trimitere ridică problema dacă, în cadrul articolului 32 din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel, rezultatul controlului ulterior al dovezii de origine efectuat de autoritățile vamale ale statului de export este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import.

23 — Acord semnat la 12 septembrie 1963 la Ankara de Republica Turcia, pe de o parte, precum și de statele membre ale CEE și de Comunitate, pe de altă parte. Acest acord a fost încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963 (JO 1964, 217, p. 3685, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 10).

24 — 12/86, Rec., p. 3719.

25 — Articolul 228 din Tratatul CE (devenit, după modificare, articolul 300 CE) și articolul 238 din Tratatul CE (devenit articolul 310 CE).

26 — Devenit articolul 234 primul paragraf litera (b) CE.

27 — A se vedea Hotărârea Demirel, citată anterior (punctul 7). A se vedea de asemenea Hotărârea din 16 iunie 1998, Racke (C-162/96, Rec., p. I-3655, punctul 41).

63. Aceasta urmărește de asemenea să afle dacă, în vederea soluționării diferendului cu autoritățile vamale ale statului de export, autoritățile vamale ale statului de import trebuiau, în temeiul articolului 33 din acest protocol, să prezinte acest diferend comitetului de cooperare vamală înainte de a adopta măsuri în mod unilateral.

64. În sfârșit, prin intermediul primei și al celei de a patra întrebări, Curții i se solicită să se pronunțe dacă o marfă certificată ca fiind originară din Israel de către autoritățile vamale israeliene și care este produsă în teritoriul ocupat din Cisiordania poate să beneficieze fie de tratamentul preferențial în temeiul Acordului CE-Israel, fie de cel instituit prin Acordul CE-OLP.

A — *Cu privire la aspectul dacă rezultatul controlului ulterior efectuat de autoritățile vamale ale statului de export este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import*

65. Cu titlu introductiv, este util, în opinia noastră, să se amintească dispozițiile pertinente ale Acordului CE-Israel referitoare la controlul originii unui produs.

66. Pentru a putea beneficia de tratamentul preferențial, exportatorul trebuie, în temeiul articolului 17 din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel, să prezinte un certificat EUR.1. Acest certificat este eliberat de autoritățile vamale ale statului de export, care trebuie să ia toate măsurile necesare pentru a controla caracterul originar al produsului și să verifice dacă sunt îndeplinite toate celelalte condiții prevăzute de acest protocol [28].

67. Certificatul respectiv este ulterior prezentat autorităților vamale ale statului de import al produsului. Dacă acestea din urmă au îndoieli justificate în ceea ce privește autenticitatea certificatului EUR.1, caracterul originar al produsului în cauză sau respectarea celorlalte condiții prevăzute de acest protocol, se efectuează un control ulterior al acestui certificat [29].

68. Autoritățile vamale ale statului de import retrimit în acest caz certificatul respectiv autorităților vamale din statul de export și precizează, dacă este cazul, motivele de fond sau de formă care justifică investigația. Acestea din urmă efectuează controlul și trebuie să îi informeze pe omologii lor, cel mai târziu, în termen de zece luni, cu privire la rezultatul acestui control. Acestea trebuie să

28 — Articolul 18 alineatele (1) și (6) din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel.

29 — Articolul 32 alineatul (1) din acest protocol.

indice dacă documentele sunt autentice, dacă produsul în cauză poate fi considerat produs originar și dacă îndeplinește celelalte condiții prevăzute de protocolul menționat [30].

69. În cazul unor îndoieli justificate și în absența unui răspuns la expirarea termenului de zece luni sau în cazul în care răspunsul autorităților vamale ale statului de export nu conține informații suficiente pentru a stabili autenticitatea certificatului în cauză sau originea reală a produsului, autoritățile vamale ale statului de import refuză dreptul la tratament preferențial [31].

70. Cooperarea administrativă prevăzută la articolul 32 din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel a fost instituită, așadar, pentru a controla exactitatea informațiilor legate de originea unui produs. Controlul ulterior poate avea ca obiect, de exemplu, să asigure că valoarea unui element care nu este originar din Statul Israel, care compune produsul final pentru care a fost eliberat un certificat EUR.1, nu depășește 10 % din prețul de plecare din fabrică al acestui produs [32] sau poate privi verificarea transformărilor pe care produsul a putut să le suporte [33].

71. În prezent, este necesar să ne întrebăm dacă, în cazul care este supus atenției noastre, rezultatul controlului ulterior al originii unui produs, efectuat de autoritățile vamale ale statului de export, este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import.

72. Curtea a avut deja ocazia, în cadrul altor acorduri între Comunitate și țări terțe, să răspundă la această întrebare.

73. Astfel, în Hotărârea Les Rapides Savoyards și alții [34], care privea interpretarea Acordului de liber-schimb dintre Comunitatea Economică Europeană și Confederația Elvețiană [35], și care cuprinde un protocol similar celui la Acordul CE-Israel, Curtea a considerat că „determinarea originii mărfurilor […] se întemeiază de o repartizare a competențelor între autoritățile vamale ale părților la acordul de liber-schimb, în sensul că originea este stabilită de autoritățile statului de export, controlul funcționării acestui regim fiind asigurat datorită cooperării între administrațiile interesate de o parte și de cealaltă” [36].

74. Curtea continuă menționând că acest mecanism nu poate funcționa decât dacă

30 — A se vedea articolul 32 alineatele (2), (3) și (5) din protocolul menționat.
31 — A se vedea articolul 32 alineatul (6) din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel.
32 — A se vedea articolul 5 alineatul (2) litera (a) din acest protocol.
33 — A se vedea articolul 6 din protocolul menționat.
34 — Hotărârea din 12 iulie 1984 (218/83, Rec., p. 3105).
35 — Acord semnat la 22 iulie 1972 la Bruxelles, încheiat, aprobat și confirmat în numele Comunității prin Regulamentul (CEE) nr. 2840/72 al Consiliului din 19 decembrie 1972 (JO L 300, p. 188, Ediție specială, 11/vol. 1, p. 39).
36 — A se vedea Hotărârea Les Rapides Savoyards și alții, citată anterior (punctul 26).

autoritățile vamale ale statului de import recunosc aprecierile făcute în mod legal de autoritățile vamale ale statului de export [37].

75. Mai recent, Curtea a declarat că „autoritățile vamale ale statului de import nu pot în mod unilateral să declare nevalabil un certificat EUR.1 eliberat în mod legal de autoritățile vamale ale statului de export. În același mod, în cazul unui control efectuat ulterior, rezultatul unui astfel de control este obligatoriu pentru aceste autorități” [38].

76. Mecanismul de cooperare administrativă instituit în mod general printr-un acord de asociere și în special prin articolul 32 din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel se bazează, așadar, pe o încredere reciprocă între autoritățile vamale ale statelor părți la acord și pe o recunoaștere reciprocă a actelor pe care acestea le emit.

77. Totuși, această recunoaștere reciprocă nu este absolută. Astfel, Curtea a admis în anumite cazuri că rezultatul controlului ulterior efectuat de autoritățile vamale ale statului de export nu este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import.

78. Astfel, Curtea a recunoscut că, în situații speciale, în care autoritățile vamale ale statului de export nu sunt în măsură să efectueze în mod corespunzător controlul ulterior prevăzut de protocolul în cauză, este posibil ca autoritățile vamale din statul de import să verifice direct autenticitatea și exactitatea certificatului EUR.1, ținând seama de alte dovezi ale originii mărfurilor [39].

79. Curtea a considerat de asemenea că, în cazul unor îndoieli justificate privind originea mărfurilor și în absența unui răspuns al autorităților vamale ale statului de export la expirarea termenului de zece luni de la data cererii de control sau în cazul în care răspunsul oferit de aceste autorități nu conține informații suficiente pentru a stabili originea, certificatele pe care acestea le-au eliberat pot fi revocate de autoritățile vamale ale statului de import [40].

80. În plus, în cazul în care regimul preferențial nu este instituit printr-un acord internațional între Comunitate și o țară terță

37 — *Ibidem* (punctul 27).
38 — A se vedea Hotărârea din 9 februarie 2006, Sfakianakis (C-23/04-C-25/04, Rec., p. I-1265, punctul 49).
39 — Hotărârea din 7 decembrie 1993, Huygen și alții (C-12/92, Rec., p. I-6381, punctul 27).
40 — Hotărârea Sfakianakis, citată anterior (punctul 38).

pe baza unor obligații reciproce, ci printr-o măsură comunitară cu caracter autonom, autoritățile vamale ale statului de export nu au competența de a realiza o interpretare a unei reglementări comunitare obligatorie pentru Comunitate și pentru statele membre ale acesteia. În această situație, aprecierile Comisiei cu privire la originea mărfurilor în cadrul unei misiuni de investigație trebuie să prevaleze asupra celor ale autorităților vamale ale țării terțe de export [41].

81. Curtea a considerat de asemenea, cu privire la Acordul de asociere dintre Comunitatea Economică Europeană și Turcia [42], că autoritățile vamale ale statului de import păstrează posibilitatea de efectua o recuperare ulterioară, bazându-se pe rezultatele controalelor efectuate ulterior operațiunilor de import de către Comisie, fără a fi obligate să recurgă la mecanismul de soluționare a diferendelor prevăzut de acest acord [43].

82. Așadar, numai în cazul unei omisiuni a autorităților vamale ale statului de export sau atunci când este vorba despre o măsură comunitară autonomă obligația de recunoaștere a deciziilor adoptate de către aceste autorități nu incumbă autorităților vamale ale statului de import.

41 — A se vedea Hotărârea din 14 mai 1996, Faroe Seafood și alții (C-153/94 și C-204/94, Rec., p. I-2465, punctele 24 și 25).

42 — A se vedea nota de subsol 23 din prezentele concluzii.

43 — A se vedea Hotărârea din 14 noiembrie 2002, Ilumitrónica (C-251/00, Rec., p. I-10433, punctul 74).

83. Acest lucru se explică prin faptul că există o prezumție potrivit căreia autoritățile vamale ale statului de export se află în poziția cea mai potrivită pentru a verifica în mod direct faptele ce condiționează originea produsului [44].

84. Așadar, în principiu, rezultatul controlului ulterior efectuat de autoritățile vamale ale statului de export este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import.

85. Cu toate acestea, considerăm că situația care ne este supusă atenției în prezenta cauză se distinge de situațiile cu care Curtea s-a confruntat până în prezent.

86. Astfel, în acțiunea principală, nu este vorba de a controla exactitatea informațiilor referitoare la originea produsului care dă dreptul la regimul preferențial, întrucât această origine este cunoscută și nu este contestată. În realitate, se pune problema dacă originea respectivă intră în domeniul de aplicare al Acordului CE-Israel.

44 — A se vedea Hotărârea Les Rapides Savoyards și alții, citată anterior (punctul 26).

87. Astfel cum am arătat [45], diferendul dintre autoritățile vamale ale statului de import și cele ale statului de export a fost deja evocat cu ocazia celei de a doua sesiuni a Consiliului de asociere UE-Israel din 20 noiembrie 2001. Amintim că acesta din urmă este competent, în temeiul articolului 75 din Acordul CE-Israel, pentru soluționarea litigiilor referitoare la aplicarea sau la interpretarea acordului menționat.

88. În cadrul acestei sesiuni, Comisia, în calitate de membru al Consiliului de asociere [46], a evocat diferendul referitor la normele privind originea, precum și dificultatea legată, prin urmare, de aplicarea Acordului CE-Israel și a anunțat că va adopta măsuri în consecință. Comisia a deplâns persistența unor divergențe de interpretare în domeniul teritorial de aplicare al acestui acord și a anunțat că va publica un nou aviz adresat importatorilor în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* prin care să precizeze și să înlocuiască avizul din 1997.

89. Până în prezent, diferendul dintre Comunitate și Statul Israel nu a fost soluționat.

90. Instanța de trimitere se confruntă în prezent cu această problemă în cadrul unui litigiu între o societate germană, care importă produse originare din teritoriile ocupate, pe de o parte, și autoritățile vamale germane, pe de altă parte. Acesta este motivul pentru care aceasta se adresează în prezent Curții, pentru ca aceasta să ofere o soluție problemei menționate.

91. Astfel, diferendul dintre Comunitate și Statul Israel durează de mai mulți ani, lăsând astfel operatorii economici într-o incertitudine juridică cu privire la eventuala aplicare a Acordului CE-Israel produselor originare din teritoriile ocupate.

92. Pe de altă parte, dacă s-ar admite ca autoritățile vamale ale uneia dintre părțile la acest acord sau instanțele acestora să interpreteze în mod unilateral dacă acordul menționat se aplică produselor originare din teritoriile ocupate, aceasta ar conduce, fără nicio îndoială, la o aplicare neuniformă a Acordului CE-Israel, care, amintim, face parte integrantă din ordinea juridică comunitară.

93. În mod concret, acest lucru ar avea drept consecință ca produsele care provin din teritoriile ocupate să beneficieze, atunci când

45 — Punctele 26-31 din prezentele concluzii.
46 — A se vedea articolul 68 din Acordul CE-Israel.

sunt exportate către un stat membru, de regimul preferențial instituit prin Acordul CE-Israel, în timp ce, pentru aceleași produse, exportate către un alt stat membru, nu ar fi acordat acest regim preferențial.

94. Prin urmare, considerăm că prezumția care există în ceea ce privește verificarea exactității faptelor de către autoritățile vamale ale statului de export nu poate acționa într-o situație precum cea din acțiunea principală, întrucât niciuna dintre părțile la Acordul CE-Israel nu se află în acest caz în poziția cea mai potrivită pentru a oferi o interpretare unilaterală a domeniului de aplicare al acestui acord.

95. În consecință, nu vedem cum ar fi posibil ca rezultatul controlului ulterior efectuat de autoritățile vamale israeliene să fie obligatoriu pentru autoritățile vamale germane.

96. Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, considerăm că întrucât diferendul care există între autoritățile vamale ale statelor părți la Acordul CE-Israel nu privește o chestiune de fapt, ci întinderea domeniului teritorial de aplicare al acestui acord, rezultatul controlului ulterior efectuat de autoritățile vamale ale statului de export în cadrul procedurii de control prevăzute la articolul 32 din Protocolul nr. 4 la acordul menționat nu este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import.

B — *Cu privire la obligația de sesizare a comitetului de cooperare vamală*

97. Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă autoritățile vamale germane erau obligate, înainte de a adopta decizia de recuperare ulterioară a taxelor vamale, să sesizeze comitetul de cooperare vamală în conformitate cu articolul 33 primul paragraf din Protocolul nr. 4 la Acordul CE-Israel, care prevede că, în cazul în care, cu ocazia controalelor ulterioare, apar litigii sau în cazul în care se ridică o problemă de interpretare a acestui protocol, aceste litigii sunt prezentate comitetului de cooperare vamală.

98. Obiectul disputei este, în realitate, dacă autoritățile vamale germane sunt îndreptățite să adopte o măsură în mod unilateral, și anume recuperarea ulterioară a taxelor vamale, fără a sesiza în prealabil comitetul de cooperare vamală.

99. Nu considerăm că procedura instituită de articolul 33 primul paragraf din protocolul menționat este cadrul adecvat pentru rezolvarea unui conflict referitor la domeniul de aplicare al Acordului CE-Israel.

100. Această procedură este prevăzută pentru situația în care apare un litigiu cu ocazia controlului ulterior prevăzut la articolul 32 din Protocolul nr. 4 la acest acord, control care permite verificarea exactității informațiilor privind originea unui produs [47].

101. Or, considerăm că diferendul dintre autoritățile vamale ale statului de import și autoritățile vamale ale statului de export nu privește faptele ce condiționează originea produselor în cauză în acțiunea principală, ci interpretarea domeniului de aplicare al acordului menționat.

102. Considerăm că procedura care trebuie urmată în cazul unui litigiu precum cel din acțiunea principală, care, de altfel, este cea care a fost urmată, este procedura prevăzută la articolul 75 alineatul (1) din Acordul CE-Israel.

103. Din această dispoziție reiese că „[f]iecare parte poate sesiza Consiliul de asociere cu privire la orice litigiu referitor la aplicarea sau la interpretarea prezentului acord". Astfel, amintim că, în temeiul articolului 67 din acest acord, Consiliul de asociere este însărcinat cu examinarea chestiunilor importante care se înscriu în cadrul acestui acord, precum și a tuturor celorlalte aspecte bilaterale sau internaționale de interes reciproc.

104. Prin urmare, având în vedere ceea ce precedă, considerăm că autoritățile vamale germane nu erau obligate să prezinte comitetului de cooperare vamală diferendul cu autoritățile vamale israeliene.

C — *Cu privire la posibilitatea de a efectua un concurs de calificări*

105. Prin intermediul primei și al celei de a patra întrebări, instanța de trimitere urmărește să afle, în esență, dacă mărfuri certificate ca fiind de origine israeliană, dar despre care se constată că sunt originare din teritoriile ocupate și, mai precis, din Cisiordania, pot beneficia fie de regimul preferențial în temeiul Acordului CE-Israel, fie de cel instituit prin Acordul CE-OLP.

106. Astfel, instanța de trimitere consideră că nu are importanță care sunt autoritățile vamale competente în vederea eliberării unui

47 — A se vedea punctul 70 din prezentele concluzii.

certificat EUR.1 și că trebuie, în orice caz, să se acorde dreptul la regimul preferențial produselor originare din teritoriile ocupate, din moment ce atât Acordul CE-Israel, cât și Acordul CE-OLP prevăd acest regim preferențial.

107. Nu împărtășim acest punct de vedere.

108. Amintim, mai întâi, că articolul 83 din Acordul CE-Israel prevede că „[acesta] se aplică […] teritoriului Statului Israel”.

109. Frontierele Statului Israel au fost delimitate prin Planul de împărțire a Palestinei, elaborat de Unscop [48] și aprobat la 29 noiembrie 1947 prin Rezoluția 181 a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite. La 14 mai 1948, șeful guvernului provizoriu al Statului Israel a proclamat nașterea acestui stat pe baza frontierelor care fuseseră definite prin Planul de împărțire a Palestinei [49].

48 — United Nations Special Committee On Palestine. Compusă din 11 state, această comisie, înființată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în 1947, a fost însărcinată să găsească o soluție pentru conflictul din Palestina, în special prin elaborarea unui plan de împărțire.

49 — A se vedea adresa de internet a Organizației Națiunilor Unite (http://www.un.org), precum și cea a Ministerului Afacerilor Externe al Statului Israel (http://www.mfa.gov.il).

110. Pe de altă parte, în preambulul Acordului CE-Israel se arată următoarele:

„având în vedere importanța pe care părțile o acordă principiului libertății economice și principiilor Cartei Națiunilor Unite, în special respectării drepturilor omului și a democrației, care constituie însuși fundamentul asocierii”.

111. Or, în temeiul Rezoluției 242 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite din 22 noiembrie 1967, menționată în preambulul Acordului CE-OLP, s-a solicitat trupelor israeliene să se retragă din teritoriile ocupate, să înceteze toate pretențiile sau toate stările de beligeranță, precum și să respecte suveranitatea, integritatea teritorială și independența politică a fiecărui stat din regiune. Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a solicitat aplicarea acestei rezoluții într-o altă rezoluție, și anume Rezoluția 338 din 22 octombrie 1973.

112. Având în vedere ceea ce precedă, Curtea nu poate, în opinia noastră, decât să constate că teritoriile Cisiordaniei și Fâșiei Gaza nu fac parte din teritoriul Statului Israel.

113. Adăugăm că, în urma unei întrebări scrise P-2747/00 a domnului Lipietz, parlamentar european [50], cu privire la domeniul teritorial de aplicare al Acordului CE-Israel, Consiliul a arătat că „[î]n ceea ce privește domeniul teritorial de aplicare al [acestui acord], articolul 83 nu se aplică decât teritoriului Statului Israel [și că] [t]ermenul Israel acoperă apele teritoriale, care înconjoară Israelul, și, în anumite condiții, și anumite vapoare pentru navigație maritimă. Nicio altă definiție nu este cuprinsă în Acordul [CE-Israel]. [Comunitatea] consideră că [acest] acord se aplică exclusiv teritoriului Statului Israel în cadrul frontierelor recunoscute pe plan internațional în conformitate cu rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite cu privire la acest subiect” [51].

114. În plus, în temeiul articolului XI alineatul 1 din Acordul israeliano-palestinian, atât Statul Israel, cât și OLP consideră Cisiordania și Fâșia Gaza o unitate teritorială unică.

115. Având în vedere ceea ce precedă, ni se pare dificil de afirmat că un produs originar din Cisiordania și, mai general, din teritoriile ocupate poate beneficia de tratamentul preferențial în temeiul Acordului CE-Israel.

116. Desigur, tensiunile care există în raporturile dintre Statul Israel și OLP nu ar trebui să sancționeze producătorii din aceste teritorii și să îi împiedice pe aceștia să beneficieze de un regim preferențial.

117. Soluția propusă de instanța de trimitere, indiferent cât ar fi de pragmatică, nu este totuși, în opinia noastră, satisfăcătoare din motivele care urmează.

118. Mai întâi, Curtea a considerat că sistemul regimului preferențial se întemeiază pe principiul acordării unilaterale de către Comunitate de avantaje tarifare în favoarea unor produse originare din anumite țări în curs de dezvoltare în scopul de a facilita fluxurile comerciale provenind din acestea. Beneficiul acestui regim este, așadar, legat de originea mărfii și verificarea acestei origini constituie, în consecință, un element necesar al sistemului [52].

119. Certificatul eliberat de autoritățile vamale ale statului de export trebuie, așadar, să poată certifica fără ambiguitate că produsul în cauză provine dintr-un anumit stat, pentru

50 — JO 2001, C 113 E, p. 163.
51 — Punctul 2 din răspunsul Consiliului.
52 — A se vedea în acest sens Hotărârea din 11 decembrie 1980, Acampora (827/79, Rec., p. 3731, punctul 5).

ca regimul preferențial care se raportează la acest stat să fie aplicat acestui produs.

120. Așadar, nu se poate admite, în opinia noastră, să se aplice regimul preferențial în temeiul Acordului CE-Israel pentru un produs originar din Cisiordania.

121. În plus, în opinia noastră, faptul că, în anii de după încheierea Acordului CE-Israel și după anexarea teritoriilor ocupate în 1967, Comunitatea s-a preocupat să încheie Acordul CE-OLP în vederea acordării unei preferințe tarifare pentru produsele originare din Cisiordania și din Fâșia Gaza înseamnă că aceasta considera că aceste produse nu puteau beneficia de o astfel de preferință în temeiul Acordului CE-Israel.

122. De altfel, reiese clar, dintr-o notă redactată de grupul „Mashreq/Maghreb" al Consiliului și care stabilește poziția Uniunii în vederea celei de a cincea reuniuni a Consiliului de asociere UE-Israel, că, în urma unui acord tehnic negociat între Statul Israel și Comisie, autoritățile vamale israeliene sunt obligate să menționeze locul de producție pe toate certificatele de origine eliberate în Israel pentru produsele care beneficiază de drepturi preferențiale și sunt exportate către Uniune. Acest lucru are ca scop să facă distincția între mărfurile originare din Israel care pot beneficia de un drept preferențial în temeiul Acordului CE-Israel și cele care provin din zonele de colonizare care nu pot să beneficieze de acest drept [53].

123. În plus, este evident că, prin încheierea Acordului CE-OLP, Comunitatea urmărea să dezvolte fluxurile comerciale din și către Cisiordania și Fâșia Gaza. Astfel, din articolul 1 din acordul menționat reiese că acesta are drept obiectiv, printre altele, contribuția la dezvoltarea socială și economică a Cisiordaniei și a Fâșiei Gaza, precum și încurajarea cooperării regionale în vederea consolidării coexistenței pașnice și a stabilității politice și economice.

124. În comunicarea din 12 mai 1998 [54], Comisia amintește că obiectul instituirii unui regim preferențial pentru teritoriile Cisiordaniei și ale Fâșiei Gaza era să rectifice o anomalie, și anume că statele vecine ale acestor teritorii beneficiau deja de un astfel de regim, în timp ce teritoriile Cisiordaniei și Fâșiei Gaza nu beneficiau [55].

53 — A se vedea nota Consiliului din 3 decembrie 2004 (15638/04, punctul 40).

54 — A se vedea nota de subsol 10 din prezentele concluzii.

55 — Pagina 9 din comunicare.

125. În 2007, Cisiordania și Fâșia Gaza nu ocupau decât poziția 168 în clasamentul importatorilor parteneri comerciali ai Uniunii [56]. Acordul CE-OLP are ca scop tocmai să stimuleze schimburile între aceste teritorii și Uniune. A admite că produsele originare din teritoriile menționate pot beneficia de tratamentul preferențial CE-Israel și pot fi astfel considerate produse de origine israeliană ar avea drept consecință să priveze Acordul CE-OLP de o parte din efectul său util.

126. În sfârșit, Brita consideră că autoritățile vamale palestiniene erau, în orice caz, în imposibilitate de a elibera certificatele EUR.1 pentru produsele care provin din Cisiordania. Este adevărat că, ținând seama de situația din teritoriile ocupate, poate părea dificil ca exportatorilor din aceste teritorii să li se elibereze aceste certificate de către autoritățile vamale din Cisiordania și din Fâșia Gaza. Prin urmare, s-ar putea admite ca, astfel cum pare să susțină instanța de trimitere, autoritățile vamale israeliene să elibereze certificatele menționate și ca exportatorii de produse originare din teritoriile menționate să beneficieze de regimul preferențial instituit prin Acordul CE-OLP.

127. Cu toate acestea, potrivit articolului 16 alineatul (4) din Protocolul nr. 3 la Acordul CE-OLP, autoritățile vamale din Cisiordania și din Fâșia Gaza sunt competente pentru a elibera certificatul EUR.1.

128. În plus, din anexa V la Acordul israeliano-palestinian, referitoare la relațiile economice între cele două părți, reiese că autoritățile palestiniene nu sunt lipsite de orice putere și de orice responsabilitate privind comerțul și sfera vamală [57].

129. Astfel, potrivit articolului VIII alineatul 11 și articolului IX alineatul 6 din anexa menționată, palestinienii trebuie să fie în măsură să își exporte produsele agricole și industriale fără nicio restricție, pe baza certificatelor de origine *eliberate de autoritățile palestiniene* [58] .

130. Există așadar, bineînțeles, autorități competente însărcinate să elibereze certificatele EUR.1 pentru produsele originare din Cisiordania și din Fâșia Gaza. Se pare chiar că

56 — A se vedea adresa de internet a Comisiei (http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2006/september/tradoc_113 382.pdf).

57 — A se vedea articolul 3 din această anexă.

58 — Sublinierea noastră. Amintim că aceste articole sunt aplicabile teritoriilor din zona C în temeiul articolului XI alineatul 2 litera c) din Acordul israeliano-palestinian, care face trimitere la anexa III la acest acord. Or, potrivit articolului 6 din apendicele I la această anexă, aspectele economice ale sferei comerțului și industriei care se raportează la teritoriile din zona C sunt conținute în anexa V la Acordul israeliano-palestinian.

operatorul economic poate solicita aceste certificate la camera de comerț palestiniană [59].

131. În consecință, pentru a beneficia de regimul preferențial instituit prin Acordul CE-OLP, considerăm că certificatele EUR.1 care dovedesc originea mărfii trebuie să fie eliberate numai de către autoritățile vamale palestiniene. Nu ar fi coerent să fie aplicat regimul preferențial instituit prin acest acord unui produs pentru care a fost eliberat un certificat EUR.1 de către alte autorități decât cele palestiniene.

132. Considerăm, de altfel, că această analiză este confirmată prin Hotărârea din 5 iulie 1994, Anastasiou și alții [60], în care Curtea a trebuit să soluționeze un caz care poate fi, în opinia noastră, asimilat cazului care ne este prezentat în acțiunea principală.

133. Astfel, în această cauză, care privește Acordul din 19 decembrie 1972 de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Republica Cipru [61] și al cărei mecanism al dovezii de origine a unei mărfi este similar celor instituite prin Acordul CE-Israel și prin Acordul CE-OLP, Curtea trebuia să se pronunțe cu privire la aspectul dacă, pe de o parte, Acordul CEE-Cipru se opunea acceptării de către autoritățile vamale ale statului de import de certificate EUR.1 eliberate de alte autorități decât cele competente ale Republicii Cipru sau, dimpotrivă, impunea această acceptare și, pe de altă parte, dacă situația ar fi diferită în cazul în care anumite împrejurări legate de situația specială a Republicii Cipru ar fi sau nu ar fi considerate dovedite.

134. Situația era următoarea. Producători și exportatori de citrice stabiliți în partea de nord a Ciprului au exportat produse către Regatul Unit. Certificatele EUR.1 aferente acestor produse au fost eliberate de alte autorități decât cele ale Republicii Cipru.

135. Curtea a considerat că „[d]eși este adevărat că împărțirea de fapt a teritoriului cipriot, consecință a intervenției armatei turce în 1974, într-o zonă în care autoritățile Republicii Cipru continuă să își exercite pe deplin competențele și într-o zonă în care acestea nu pot *de facto* să își exercite competențele, ridică probleme dificil de rezolvat în cadrul aplicării Acordului [CEE-Cipru] întregului teritoriu al Ciprului, nu

59 — A se vedea punctul 17 din observațiile Comisiei.

60 — C-432/92, Rec., p. I-3087.

61 — Acord anexat la Regulamentul (CEE) nr. 1246/73 al Consiliului din 14 mai 1973 (JO L 133, p. 1, denumit în continuare „Acordul CEE-Cipru”).

rezultă totuși că trebuie înlăturate dispozițiile clare, precise și necondiționale ale protocolului [privind definiția noțiunii «produse originare» și metodele de cooperare administrativă din 1977][62]" [63].

136. Curtea continuă arătând că „[a]cceptarea certificatelor de către autoritățile vamale ale statului de import arată că acestea au o încredere deplină în sistemul de control al originii produselor, astfel cum este pus în aplicare de autoritățile competente ale statului de export. Aceasta arată de asemenea că statul de import nu se îndoiește că controlul ulterior, consultările și soluționarea eventualelor litigii cu privire la originea produselor sau la existența de fraude vor putea interveni în mod eficace datorită cooperării administrațiilor interesate" [64].

137. O astfel de cooperare este, potrivit Curții, „exclusă cu autoritățile unei entități precum cea stabilită în partea de nord a Ciprului, care nu este recunoscută nici de Comunitate, nici de statele membre, acestea nerecunoscând alt stat cipriot decât Republica Cipru" [65]. Aceasta consideră de asemenea că „admiterea de certificate [de origine] neeliberate de Republica Cipru ar constitui, în lipsa unei posibilități de control și de cooperare, negarea însăși a obiectului și a finalității sistemului instituit prin Protocolul din 1977" [66].

138. Așadar, este clar, având în vedere analiza Curții în Hotărârea Anastasiou și alții, citată anterior, că nu se poate accepta validitatea certificatelor eliberate de alte autorități decât cele desemnate nominal într-un acord de asociere. Deși este adevărat că situații dificile în teritorii precum cele din partea de nord a Ciprului sau din Cisiordania și din Fâșia Gaza ar putea pleda în favoarea unei soluții precum cea propusă de instanța de trimitere, considerăm totuși că a alege această cale ar însemna, în final, să se nege eforturile care se fac în scopul de a institui un sistem de cooperare administrativă între autoritățile vamale ale statelor membre și cele din Cisiordania, precum și din Fâșia Gaza și în scopul de a încuraja comerțul cu aceste teritorii.

139. Prin urmare, având în vedere ansamblul elementelor care precedă, considerăm că mărfurile certificate de autoritățile vamale israeliene ca fiind de origine israeliană, dar despre care se constată că sunt originare din teritoriile ocupate și, mai precis, din Cisiordania nu pot beneficia nici de regimul preferențial în temeiul Acordului CE-Israel, nici de cel instituit prin Acordul CE-OLP.

62 — Protocol anexat la Protocolul la Acordul CEE-Cipru, acesta anexat la rândul său la Regulamentul (CE) nr. 2907/77 al Consiliului din 20 decembrie 1977 (JO L 339, p. 1).

63 — A se vedea Hotărârea Anastasiou și alții, citată anterior (punctul 37).

64 — *Ibidem* (punctul 39).

65 — *Ibidem* (punctul 40).

66 — *Ibidem* (punctul 41).

V — Concluzie

140. Având în vedere ceea ce precedă, propunem Curții să răspundă Finanzgericht Hamburg după cum urmează:

„1) Rezultatul controlului ulterior efectuat de autoritățile vamale ale statului de export în cadrul procedurii de control prevăzute la articolul 32 din Protocolul nr. 4 la Acordul euromediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Statul Israel, pe de altă parte, nu este obligatoriu pentru autoritățile vamale ale statului de import în cazul în care diferendul care există între autoritățile vamale ale statelor părți la acest acord privește întinderea domeniului teritorial de aplicare al acordului menționat.

2) În plus, autoritățile vamale germane nu erau obligate să prezinte comitetului de cooperare vamală diferendul cu autoritățile vamale israeliene.

3) Mărfurile certificate de autoritățile vamale israeliene ca fiind de origine israeliană, dar despre care se constată că sunt originare din teritoriile ocupate și, mai precis, din Cisiordania, nu pot beneficia nici de regimul preferențial în temeiul Acordului euromediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Statul Israel, pe de altă parte, nici de cel

instituit prin Acordul de asociere euromediteraneean interimar privind schimburile comerciale și cooperarea dintre Comunitatea Europeană, pe de o parte, și Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OLP), care acționează în numele Autorității Palestiniene din Cisiordania și Fâșia Gaza, pe de altă parte.”